

**EEN WOORD**

AAN

**DE HOUDERS VAN SPAANSCH FONDSEN.**

9

2

# EEN WOORD

AAN

## DE HOUDERS

VAN

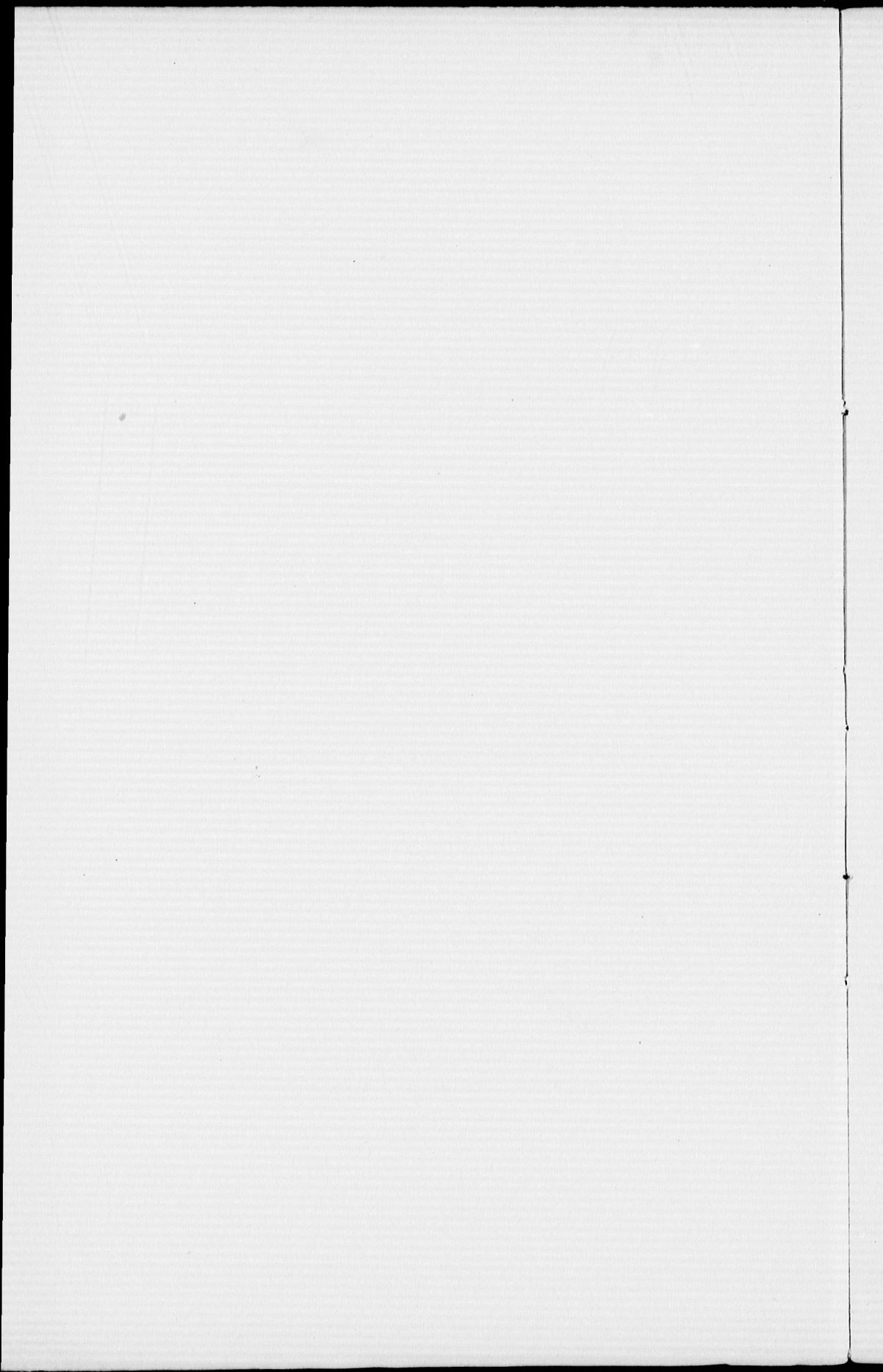
# SPAANSCH FONDSEN,

DOOR

ZIEGELAAR & VAN DEN BERGH,  
*Commissionairs in Effecten te Amsterdam.*



's GRAVENHAGE.  
DE ERVEN THIERRY & MENSING.  
1873.



Het zal wel geen betoog behoeven, dat door de niet-betaling van den Juli-Coupon der Spaansche 3 % Buiten- en Binnenlandsche Schuld, aan het Nederlandsche kapitaal, dat in de laatste jaren reeds zoo zwaar is beproefd, een nieuwe, niet minder felle slag is toegebracht.

Stellers dezer hebben zich, omstreeks het tijdstip, waarop die voor de fondsenhouders zoo noodlottige gebeurtenis voorviel, voor oogen gesteld, hunne beste pogingen aan te wenden, om de gevolgen van dien schok, zooveel en zoo weinig als in hun vermogen lag, te helpen verlichten.

Een hunner heeft zich destijds naar Spanje begeven, ten einde zich persoonlijk omtrent den politieken en financiële toestand van dat Rijk te vergewissen, waartoe door hem tweemaal per rijtuig de reis door de Baskische Provinciën werd genomen, dwars door de streken, waar de Carlisten hunne droevige rol spelen.

Een oponthoud te Madrid, gedurende twee maanden in het voorjaar, en gedurende zes weken in den zomer, heeft hem in staat gesteld van nabij gade te slaan, wat in Spanje's hoofdstad op politiek gebied voorviel; gegevens te verzamelen, nopens de financiële krachten des Rijks; denkbeelden van hooggeplaatste staatslieden en financiers, be-

treffende de Staatsschuld te vernemen, en langs dien weg te trachten het terrein, waarop Spanje's wetgevers en Spanje's crediteuren elkander zullen ontmoeten een weinig te effenen.

Wij mogen niet nalaten bij deze een woord van dank toe te brengen aan Zijner Majesteits Gezant te Madrid, baron van Ittersum, wiens bijzondere welwillendheid en minzaamheid ons van grooten dienst is geweest.

---

Wanneer men tegenwoordig van Spanje spreekt, ligt het woord Carlisten op de lippen van nagenoeg iederen toehoorder. En toch wachte men zich, aan dien guerillakrijg eene al te groote beteekenis toe te kennen. Men sla de kaart van Spanje op en ga vooreerst eens na hoe groot de uitgestrektheid is van de bergachtige landstreek, waarin de vaan van don Carlos is ontplooid, overtuige zich van de omstandigheid dat in die, aan groote steden overigens arme, streek geene enkele stad van eenige beteekenis hare poorten voor de benden van den pretendent heeft geopend, en houde dan in het oog dat, zelfs in de dagen, waarin door de uitspattingen der ultra-republikeinsche partij (Intransigenten) in het Zuiden, de toestand van de Regeering het toppunt van moeielijkheid had bereikt, de oorlogskans den Carlisten ongunstig is gebleven. Zoo ooit, dan voorzeker zou in die dagen voor de Carlisten een coup te wagen zijn geweest; maar hunne zwakheid bewust, hebben zij geene ernstige poging ondernomen.

Wanneer men eene lijn trekt van Bilbao aan de Golf van Biscajie in oostelijke richting, tusschen Vitoria en Pampeluna doorgaande, en voorts nagenoeg evenwijdig

aan de Pyreneën tot het stadje Vich, en vandaar in noordelijke richting tot aan de Fransche grenzen, dan heeft men tusschen die lijnen begrepen de geheele landstreek, die door de Carlistische benden onveilig wordt gemaakt, waar iedere boer en herbergier op een gegeven oogenblik zijne roode of witte muts op het hoofd plaatst, om, bij de nadering van Spaansche troepenafdeelingen, zijn bedrijf of handwerk te hervatten.

Dat die toestand in een staat bedenkelijk is, zal wel nergens tegenspraak uitlokken; maar hij is toch volstrekt niet van dien aard als men zou meenen, wanneer men geloof sloeg aan de sensatieberichten betreffende legers van tienduizendtallen met kavallerie, geschut en leger-tros. De kennis van den toestand van het Spaansche leger is voldoende om de overdrijving van die berichten te waardeeren; waren de Carlistische benden zoo sterk, dan zou de zaak van den Pretendent in de laatste maanden waarlijk eene geheel andere wending hebben kunnen nemen.

Als een staaltje van die overdrijving diene het volgende:

Den 4den April jl. bevond een der ondergeteekenden, per rijtuig van St. Sebastian komende, zich te Zumaraga, van waar hij naar Vitoria verder reisde. Wel is waar ontmoette hij op dien weg eene kolonne gouvernementstroepen, doch van strijd was in die streken dien dag geen spoor te ontdekken. Nochtans las hij eenige dagen later in Spaansche en Engelsche bladen het bericht van een gevecht, waarbij tal van dooden, gekwetsten en gevangenen werd opgegeven, en hetwelk dien dag bij Zumaraga zou zijn geleverd.

Commentaren ten deze mogen overbodig worden geacht.

Zonder ons aan profetiën of politieke tinnegierterij te wagen durven wij echter wel als ons gevoelen te kennen te geven, dat de Carlistische opstand, hoezeer die geen bijval vindt buiten de Baskische Provinciën, echter in die streken nog geruimen tijd kan duren. Het terrein is bij uitstek geschikt tot een guerilla-oorlog, en levert aan de regeeringstroepen te midden van eene vijandiggezinde bevolking de grootste moeielijkheden bij de operatiën op.

De tegenwoordige Regeering, het kabinet Salmeron, heeft echter van het oogenblik harer optreding af eene energie betoond, waaraan men van de zijde der elkander opvolgende Spaansche Kabinetten in den laatsten tijd in het geheel niet gewoon was, en die gegronde hoop voor de toekomst oplevert. Met den val van het Kabinet Pi y Margall zagen de Intransigenten zich het roer uit de handen nemen en hun wrevel over deze nederlaag in de Cortes, waaraan de tegenwoordige Ministers van Oorlog en Financiën een groot aandeel hadden, gaf een krachtigen stoot aan de oproerige bewegingen in de steden Carthagena, Valencia en Murcia.

In het Noorden had de Regeering te kampen met de plattelandsbewoners, bij wie het ultra-conservatieve beginsel zijn grootsten steun vindt; in het Zuiden met eenige zee-steden, alwaar de bevolking, ten allen tijde door hare ultra-revolutionnaire gezindheid heeft uitgeblonken. Zij wendde hare kracht in de eerste plaats tegen haren geduchtsten tegenstander: het oproer der steden. Doortastende maatregelen, te lang reeds verzuimd, als het fusilleeren van overtreders der discipline, herstelden de orde in de legerafdeelingen, die tegen generaal Contreras en zijne bondgenooten werden afgezonden; de troepen vermeesterden de



eene plaats na de andere en op het oogenblik, waarin wij deze regelen schrijven, is de opstand reeds tot zijn laatste bolwerk, Carthagena, beperkt. Wij vertrouwen, dat ook deze stad weldra hare poorten voor de troepen van het gouvernement zal moeten openen. Daarna zal de Regeering hare militaire krachten tegen de noordelijke provinciën kunnen aanwenden en hoewel, gelijk wij hierboven reeds opmerkten, de locale gesteldheid eene totale onderdrukking van den Carlistischen opstand langen tijd in den weg kan staan, zal aan den Pretendent het verder doordringen worden belet. Chronische kwalen worden niet eensklaps uitgeroeid, maar geraken slechts langzamerhand tot genezing.

Tast die kwaal Spanje in den hartader aan en hangt daarvan de toestand der schatkist geheel of grootendeels af; ziedaar twee vragen, die wij meenen ontkennend te moeten beantwoorden. Het terrein, waarvan wij hierboven de grenzen hebben aangegeven, beslaat niet meer dan één tiende gedeelte van het Spaansche grondgebied. Groote handelssteden vindt men er niet; de nijverheid staat er op een laag standpunt; en de inkomsten der schatkist uit die provinciën zijn dan ook gering in verhouding tot die der andere zooveel rijkere provinciën.

Voor het overige verkeert Spanje in denzelfden toestand, waarin dat rijk zich reeds sedert jaren bevindt. De Kabinetten hebben eikander tot dusverre met ongekende snelheid opgevolgd — welke verwisselingen gewoonlijk met eenig straatrumoer te Madrid gepaard gaan, dat ons echter toescheen nooit van eenige ernstige beteekenis te zijn; — maar het Ministerie is slechts het uitvoerend bewind. De wetgevende en souvereine macht berust bij de Cortes, *aan wie*

*de laatste koning zijn mandaat, hem door diezelfde Cortes verleend, heeft teruggegeven.*

Zonder die Cortes zou men wellicht van anarchie in Spanje kunnen spreken, gelijk men buiten Spanje somtijds hoort; met die Cortes is dat woord louter eene phrase.

Om kort te gaan, de politieke toestand van Spanje is, volgens onze bescheiden meening, niet van dien aard, dat men, om die redenen, geene pogingen zou kunnen aanwenden om met het Spaansche Gouvernement over de belangen der houders van Spaansche fondsen in overleg te treden, te minder omdat de tegenwoordige Minister van Financiën den goeden wil daartoe bezit; en het is onze overtuiging, dat de mogelijkheid van het ontbreken van dien goeden wil bij een volgenden titularis niet mag worden voorbijgezien.

Wij zouden ten bewijze daarvan enkele woorden kunnen aanhalen, die de vorige maand, in de Spaansche Cortes, ons alles behalve bemoedigend in de ooren klonken.

Senor Pi y Margall, de vorige Minister-President gaf o. a. als zijne meening te kennen, dat hij eene gelijkstelling van de Buitenlandsche met de Binnenlandsche Schuld wenschelijk achtte, omdat het Gouvernement dan het recht zou hebben de coupons van de geheele schuld jaarlijks aan zoo hooge belasting te onderwerpen als de schatkist zou vorderen.

Een ander geacht lid der Cortes gaf den raad de rentebetaling te doen ophouden, en dan de, anders tot rentebetaling bestemde, fondsen aan te wenden tot aankoop en amortisatie van rentegevende schuld tot lagen koers.

Het zal wel overbodig zijn deze redeneeringen aan eenige

critiek te onderwerpen. Maar toch verliëze men niet uit het oog, dat zij in 's lands Wetgevende Vergadering geen spoor van verontwaardiging hebben opgewekt. En waarom niet?

Wij zullen trachten met een enkel woord daarvan eene verklaring te geven.

Gedurende het bewind van Koningin Isabella heeft het beheer van 's lands Financiën veel te wenschen overgelaten, en het zij verre van ons te beweren, dat de September-omwenteling in 1868 ten deze eene verandering ten goede heeft aangebracht. Het feit, ons door den voorgaanden Minister van Financiën Senor Ladico medegedeeld, dat namelijk sedert zes jaren geene balans in de Cortes is overgelegd, schijnt met het voorgaande maar al te wel overeen te stemmen. Elke Minister van Financiën voorzag in den dringenden nood der schatkist door het creëren van vlottende schuld tegen enorme rente, en wanneer het cijfer van die vlottende schuld zoodanige hoogte had bereikt, dat aan dien toestand een einde moest komen, werden met het Buitenland leeningen gesloten, waarvan het reële bedrag, dat in 's lands schatkist vloeide, laatstelijk zeker niet meer dan 26 pCt. van het nominale kapitaal beliep. Wij zullen ons niet verdiepen in beschouwingen, hoe de Binnenlandsche Schuld tot een cijfer van ruim zes *milliard pesetas* is aangegroeid; maar het bedrag dat daarvan in de werkelijkheid is ontvangen, zal in de laatste jaren, zeker verre beneden dat quantum zijn gebleven.

Zooals wij verder zullen zien beloopt thans de 3 pCt.	
Binnenlandsche Schuld .....	6.382.419.900 pesetas
Buitenlandsche Schuld .....	2.939.404.166 "
Te zamen alzoo .....	<u>9.321.824.066</u> "

Tegen dat nominaal bedrag protesteert de Spanjaard. Men kan daartegen aanvoeren, dat die schuld wettig is aangegaan; dat de koers der inschrijvingen natuurlijk in het nauwste verband stond tot het toenmalige crediet van Spanje, en dat het repudiëren van een gedeelte van die schuld gelijk staat met een staatsbankroet — dat alles laat de Spanjaarden onverschillig, vooral nu zij over den eersten stap heen zijn om hunne aangegane verplichtingen niet na te komen. Zij beweerden dat zij die schuld niet kunnen dragen — en daarin hebben zij geen ongelijk; zij willen zich voor een deel ontheffen van de verbindtenissen hun door de Monarchie opgelegd, en in de regeeringskringen beschouwt men dan ook eene reductie van het nominale kapitaal als de eenige grondslag, waarop van Spaansche zijde met de fondsenhouders in overleg kan worden getreden.

In verband daarmede kon het ons niet sterk verwonderen dat het voorstel tot schuldregeling, hetwelk door ons *aanvankelijk* aan het Spaansche Gouvernement was ingediend, en dat door ons gelijktijdig aan de leden der Cortes werd rondgedeeld, een ongunstig onthaal ten deel viel. Bij dat voorstel bleef namelijk *het nominale kapitaal intact*. Het luidde in zeer korte trekken aldus:

*Voorstel tot regeling en conversie van de Spaansche 3 pCt.*

*Buitenlandsche en Binnenlandsche Schuld.*

De Binnen- en Buitenlandsche Schuld worden geconverteerd in eene 3 pCt. Werkelijke Schuld, waarvan de rentebetaling zal geschieden voor de helft in geld en voor de andere helft in Uitgestelde Schuld.

De Binnenlandsche Schuld wordt na de conversie gelijk aan de Buitenlandsche; waartoe de houders der Binnenlandsche hunne schuldbrieven kunnen inleveren met bijbetaling van 3 pCt. over het nominale bedrag hetwelk den 31<sup>sten</sup> Maart jl. 4164,962,904 bedroeg.

Over het gezamenlijk bedrag der Binnen- en Buitenlandsche Schuld: pesetas 7870,403,734 wordt ieder jaar op de Staatsbegrooting  $1\frac{3}{4}$  pCt. of 137,732,065 uitgetrokken, waarvan  $1\frac{1}{2}$  pCt. strekt tot rentebetaling en  $\frac{1}{4}$  pCt. tot schulddelging bij uitloting tegen den koers van 50 pCt.

Van de Uitgestelde Schuld wordt gedurende 50 jaar  $\frac{1}{10}$  pCt. van het tegenwoordig bedrag der Schuld door uitloting in 3 pCt. Nieuwe Schuld overgebracht.

De jaarlijksche rentelast van Spanje bedraagt volgens de laatste regeling der coupon-betaling

aan geld .....	175,500,000 pesetas
„ rentegevend Papier.....	87,750,000 „

Volgens dit voorstel zou de rente-betaling tot 153,553,551 pesetas worden teruggebracht.

Dit voorstel had voor het Spaansche Gouvernement het voordeel, dat het daardoor een niet onbelangrijk kapitaal *renteloos* zou ontvangen; dat de rentevoet der schuld zou worden verlaagd; dat het bedrag der schuld door amortisatie langzamerhand zou afnemen, en dat de Binnen- en Buitenlandsche Schuld onder ééne rubriek zouden worden gebracht. Dit laatste vooral schijnt, met het oog op de kolossale aangroeiing der Binnenlandsche Schuld gedurende de laatste jaren, ons in het belang der houders van Spaansche Schuldbrieven, zeer wenschelijk.

Wij stelden ons, na de verwerping van dit voorstel, in betrekking met den Heer Jameson, een Engelsch kapitalist,

die zich destijds, tot het volbrengen van financieële operatiën met het Gouvernement, reeds zes maanden te Madrid bevond. (1)

Het was ons echter gebleken, dat de cijfers in het vorige project voorkomende, en die door ons waren geput uit de balans, van wege het Departement van Financiën in de *Gaceta de Madrid* dd. 10 Mei jongstl. gepubliceerd, den toets van een ernstig onderzoek niet konden doorstaan, en dat wij in de eerste plaats moesten trachten, zoo na mogelijk, het werkelijk bedrag der schuld te leeren kennen. Het resultaat onzer bevinding aan het Departement van Financiën was dat de Buitenlandsche Schuld minder, *maar de Binnenlandsche het aanzienlijk cijfer van ruim 2217 millioen pesetas meer bedraagt dan in bovengemelde balans is opgegeven.*

Diegenen onder onze lezers, die met Spanje en Spaansche toestanden bekend zijn, zullen begrijpen dat vrij wat geduld en volharding hoofdvereischen zijn, om, bij eene hitte van 112° Fahrenheit in de schaduw, zijn arbeid met behulp van Spaansche werkkrachten, tot een gewenscht resultaat te doen leiden.

Na het verkrijgen van deze cijfers spoorden wij de bronnen op tot het bekomen van een juist cijfer van uitgaven en inkomsten, van welke laatsten een groot deel t. w. de directe belastingen, waaronder de grondbelastingen, door de bank van Spanje worden gëind.

Daarna werd door ons aan den Minister van Financiën

---

(1) De heer Jameson als associé in het koopmans- en bankiershuis Gibbs & Co. te Londen, stond acht jaren aan het hoofd van de te Lima (Peru) gevestigde afdeeling van dat Huis.

een voorstel gedaan in hoofdzaak op het volgende nederkomende:

*Plan tot regeling en conversie van de Spaansche  
Binnen- en Buitenlandsche schuld.*

Volgens het budget voor 1872/3 beloopt het totale bedrag der uitgaven in pesetas....	591,950,971
wanneer men hiervan aftrekt de rente op de Binnen- en Buitenlandsche Schuld ten bedrage van pesetas.....	310,534,797
dan beloopen de overige uitgaven .....	<u>281,416,174</u>

Volgens hetzelfde budget bedragen de inkomsten .....	537,546,589
trekt men hiervan af het bedrag der uitgaven behalve de renten, t. w.....	281,416,174
dan houdt men over een saldo van .....	<u>256,130,415</u>

Dit overschot kan op de volgende wijze tot rentebetaling en aflossing van schuld worden aangewend:

Het nominale bedrag der Buitenlandsche Schuld wordt tot een effectief bedrag van 40 pCt. en dat van de Binnenlandsche Schuld tot 30 pCt. teruggebracht.

De prijsverhouding van de Binnenlandsche en Buitenlandsche Schuld staat ongeveer als 3 : 4, alzoo als 30 : 40.

De Buitenlandsche Schuld bedraagt

pesetas 2,939,404,166 à 40 pCt. = 1,175,761,666

De Binnenlandsche Schuld bedraagt

pesetas 6,382,419,900 à 30 pCt. = 1,914,725,970

Nieuwe Schuld = 3,090,487,636

Deze nieuwe Schuld zal 6 pCt. rente dragen, alzoo .....

185,429,258

*Amortisatiefonds.* Aanvang nemende twee jaren na de conversie, te weten van December 1875 af, wordt jaarlijks 1 pCt. van het volle bedrag der nieuwe schuld tegen 100 pCt. geamortiseerd.

*Garantie.* Met het oog op de voordeelen, die deze regeling voor den Staat afwerpt, wordt de nieuwe schuld vrij van alle belasting verklaard en *zal de Regeering met de bank van Spanje eene overeenkomst treffen, daarin bestaande dat de bank van de belastingen, welke zij ontvangt, zooveel zal afzonderen als tot prompte betaling der halfjarige renten en tot amortisatie noodig is.*

Wanneer de Spaansche Regeering mocht ophouden aan de verplichtingen te voldoen, die uit deze schuldregeling voor haar voortvloeien, treden de houders der Spaansche fondsen in de rechten, die zij vóór de onderwerpelijke conversie, krachtens hunne toenmalige titels, bezaten.

MADRID, 15 Juli 1873.

(w. g.) H. R. F. JAMESON,  
ZIEGELAAR & VAN DEN BERGH.

De coupons zijn betaalbaar 1 Januari en 1 Juli te Madrid, London, Parijs en Amsterdam tegen drie dagen zicht-wissel op de Bank van Spanje.

Bij het persoonlijk onderhoud hetwelk wij, in tegenwoordigheid van eenige aanzienlijke Spanjaarden, de eer hadden met den Minister van Financiën te hebben, gaf Z. Exc. nadat hij het ontwerp had gelezen, ons het volgende antwoord:

Mijne Heeren! Het ontwerp kan op mijne ondersteuning staat maken, wanneer mij dit voorstel namens de houders in het buitenland wordt gedaan; ik zal het gaarne aan de Wetgevende



Cortes voorleggen en 80 pCt. van den weg, dien wij in deze hebben af te leggen, zal daarmede zijn volbracht. Geloof mij, mijne Heeren, van onze zijde kunnen wij zoodanig voorstel aan het Buitenland niet doen; ik zal mij nooit daartoe leenen; dit voorstel moet door de buitenlandsche houders worden gedaan of het blijft achterwege."

Wij veroorloofden ons den Minister op te merken, dat zoodanige regeling van het Spaansche Gouvernement diende uit te gaan.

Z. Exc. gaf ons daarop te verstaan, dat hij daartoe nooit het initiatief zou nemen en dat het hem toescheen, dat volgende Ministers van hetzelfde gevoelen zouden blijken te zijn.

Wij leidden daaruit af, dat de Minister geen Minister van een vrijwillig Staatsbankroet wilde zijn, maar dat eene honorabele aanbieding van het Buitenland op zijne medewerking zal kunnen rekenen.

Welke zijn nu de gevolgen van de hier voorgestelde regeling?

Voor eene 3 pCt. Obligatie van zesduizend gulden Buitenland verkrijgt men eene 6 pCt. Obligatie nieuwe schuld groot f2400. De jaarlijksche rente, die voorheen f 180 en volgens de betaling van Januari jl.  $\pm$  f152 bedroeg, wordt thans tot f144 teruggebracht. De primitieve rente wordt derhalve met f 36 verminderd. Die rente-reductie is waarlijk niet te groot te achten, wanneer men de overtuiging bezit dat Spanje onmachtig is op den tegenwoordigen voet aan zijne verplichtingen te voldoen. De Binnenlandsche Schuld, die tegen 30 pCt. der nominale waarde wordt geconverteerd in een 6 pCt. fonds, gelijkstaande met 60 pCt. 3 pCt. fonds en waarvan het bedrag dat der Buitenlandsche ruim tweemaal overtreft, wordt echter niet zoo gunstig in de conversie begre-

pen; maar men vergeete niet dat de Binnenlandsche Schuld, zooals de titel luidt, in het binnenland met Spaansch kapitaal is gesloten, en dat derhalve de houders van Binnenlandsche Schuldbrieven in het buitenland, geheel andere rechten hebben dan de houders van buitenlandsche Schuldbrieven, waarvan de leeningen in het buitenland werden genegotieerd.

Dat de buitenlandsche leeningen daarom in het voordeel moeten blijven is in confesso. De rentewinst voor het Gouvernement komt dus voor een groot deel uit de conversie der Binnenlanders, die zich voor een aanzienlijk cijfer in Spaansche handen bevinden.

Van eene Obligatie Binnenland groot 5000 Esc. (*f* 6250) bedroeg de jaarlijksche rente 1<sup>o</sup> Januari jl.  $\pm$  *f* 135: na de onderwerpelijke conversie zou die *f* 112.50 worden.

Gaat men nu den tegenwoordigen beursprijs van de Spaansche Schuldbrieven eens na, dan wordt de tegenwoordige waarde van een Obligatie Buitenland groot *f* 6000, gerekend tegen 18 pCt. ex-coupon Juli *f* 1080: daarvan trekt men *f* 144 of ruim 13 pCt. rente; wanneer men aanneemt dat de tegenwoordige houders der Buitenlanders ongeveer een gemiddeld cijfer van 30 pCt. daarvoor hebben betaald, dan trekken zij na de conversie nog 8 pCt. van hun kapitaal.

Een maatstaf in diervoege voor de Binnenlanders is niet aan te geven, wegens de wijze waarop die fondsen ter markt zijn gebracht.

Maar er is meer. Die Buitenlandsche Schuldbrief groot *f* 6000 wordt binnen 35 jaren met *f* 2400 of 40 pCt. van de oude nominale waarde geamortiseerd. De schuldenlast wordt elk jaar minder en de waarborg voor rentebetaling

duis grooter. Die rentebetaling wordt zooveel mogelijk gegarandeerd. De opbrengst der directe belastingen, waaronder de grondbelasting, bedraagt circa 350 miljoen en het Spaansche Gouvernement gaat met de Bank van Spanje een contract aan voor den tijd van 35 jaren, waarbij die Bank gemachtigd wordt eerst van dat bedrag 185 miljoen af te zonderen voor de rentebetaling, terwijl het Gouvernement over het resteerende saldo beschikt.

Uit de voorgaande cijfers blijkt dat de uitgaven behalve de rente der Schuld ..... 281,416,174 pesetas bedragen. Trekt men hierbij.... 185,429,258 „ rente dan klimmen de uitgaven tot.... 466,895,432 pesetas.

Daar de eerste twee jaren met het oog op den politieken toestand van Spanje geen aflossing plaats heeft, houdt het Spaansche Gouvernement in stede van een tekort 537,546,589 minus 466,895,432 = 70,701,157 pesetas over. Zoodra de amortisatie aanvangt slinkt die som tot 70,701,157 minus 30,904,876 = 39,796,281 pesetas.

Spanje is dus in staat aan de verplichtingen te voldoen, welke het bij deze conversie op zich neemt. Maar al zouden de bronnen van inkomst voortspruitende uit de tegenwoordige belastingen niet voldoende zijn, dan zijn in Spanje nog belastingen te scheppen, die met het grootste gemak kunnen worden opgebracht. Spanje is een rijk land, maar Spanje is jaren achtereen slecht bestuurd. Een Minister van Financiën, die de energie bezit om in den financiëelen Augias-stal orde te brengen, die beter gebruik weet te maken van de hulpbronnen, welke het rijke land en de rijke kolonien hem aanbieden, kan een zegen voor zijn land worden.

En de tegenwoordige Minister toont even als het geheele Kabinet meer, veel meer geestkracht dan de vorige Kabi-

netten hebben aan den dag gelegd. Maar in de eerste plaats moet een einde komen aan het ongelukkige stelsel om met nieuwe leeningen oude gaten te stoppen. De weg, waarop Spanje zich in de laatste jaren bevond *moest* tot een crisis leiden, *de wijze waarop de laatste coupon is betaald, 2/3 geld en 1/3 papier, waardoor jaarlijks voor bijna 200 miljoen pesetas 3 pCt. schuld zou worden binnen-gesmokkeld*, moest iederen financier de oogen doen vestigen op het hellende vlak, waarop de schatkist geraakt was. Niet ten onrechte worden dan ook de fouten, door vorige Regeeringen begaan, door de publieke opinie in Spanje gebrandmerkt. Met het oog daarop kan het bij ons aan geen twijfel onderhevig zijn, dat het reeds lang tijd was om met de Spaansche financiën eenen anderen weg in te slaan. Dat die overtuiging overal in het buitenland bestaat, bewijst het feit, ons door den Minister in eene der conferentiën medegedeeld, dat hij, naauwelijks vier weken Minister zijnde, reeds meer dan vijftig projecten tot regeling der Spaansche schuld had ontvangen. Ook in de Cortes zijn herhaaldelijk stemmen in dien geest gehoord; maar de voorstellen, door sommige leden der Cortes gedaan, waren voor de buitenlandsche fondsenhouders zoo onvoordeelig, dikwijls zoo ongerijmd, dat het te hopen blijft dat die voorstellen nooit in ernstige beraadslaging worden gebracht. Ook in verband daarmee is het tijd dat er spoedig door het buitenland ernstige stappen worden gedaan, om die gevaren te voorkomen. Maar laat ons aan de fondsenhouders eens vragen of zij het tijd achten dat hunne pretentiën op het Spaansche Gouvernement worden voldaan? Hoe menig kapitalist en rentenier wiens kapitaal in den maalstroom

der Amerikaansche Spoorweg-ondernemingen, waarmede onze beurs bij uitnemendheid werd vereerd, voor een groot deel te gronde ging, ziet tot onderhoud van zijn gezin naar eene hervatting van de couponbetaling der Spaansche fondsen reikhalzend uit; hoevelen die thans, in stede van hun rente van hun kapitaal leven, zouden zoodanige regeling als de dageraad van een beteren tijd begroeten! Of zijn de blijken daarvan ons sedert onze bemoeiingen in Spanje niet welsprekend genoeg gegeven? Wij spreken hier niet eens van het herleven van den fondsenhandel, die zoo aanmerkelijk heeft geleden en die ook door deze regeling zou worden gebaat; *wij beoogen het doel, het Nederlandsche particuliere kapitaal, dat door verschillende exploitatie-maatschappijen zoo rockeloos werd aangetast, uit zijn kwijnenden toestand op te heffen.*

En thans, nu wij de overtuiging bezitten dat de tegenwoordige Minister van Financiën te Madrid het ernstig meent, eene voor beide partijen aannemelijke schuldregeling tot stand te brengen, zou men nu, omdat 1/10 van Spanje den guerillakrijg tegen het wettig Gouvernement blijft voortzetten, deze gelegenheid daartoe laten voorbijgaan, of wil men wachten tot deze schermutseling, die wellicht nog jaren kan aanhouden, een einde heeft genomen? Men vergeete dan niet, dat de fondsenhouders hunne waarde door het renteverlies met ieder semester zien verminderen en dat de schuldregeling hoe langer verschoven, ook des te moeilijker wordt. De ondervinding heeft genoegzaam bewezen voor welk luttel bedrag de achterstallige coupons in de conversiën worden opgenomen. Wij wijzen hierbij op blz. 322 van het uitmuntende werk van den Heer J. Dinger: Overzicht van alle ter beurze van

Amsterdam verhandelde effecten (1868) waar wij juist onder het hoofdstuk Spaansche fondsen het volgende aantreffen :

„In dezen bedenkelijken toestand, bleef de Spaansche  
 „Staatschuld gedurende eene reeks van jaren bestaan,  
 „ondanks de aanhoudende en ernstige vertoogen der fonds-  
 „houders, vertegenwoordigd door de onderscheidene comité's,  
 „die zich zoo te Amsterdam als elders tot dat einde ge-  
 „constitueerd hadden, terwijl de Spaansche regeering in-  
 „middels van hare zijde voortging den schuldenlast door  
 „voortdurende uitgifte van rentegevende geconsolideerde 3 pCt.  
 „Binnenlandsche Schuld, (zelfs tot zeer lage prijzen), aan-  
 „merkelijk te vergrooten.

„Nadat alle onderhandelingen en de meest billijke voor-  
 „stellen van de zijde der Fondsenhouders zonder eenig  
 „gevolg bleven, heeft de Spaansche regeering toch eindelijk  
 „begrepen, iets voor hare crediteuren te moeten doen, en  
 „de conversie van primo Augustus 1851 heeft eene liqui-  
 „datie van oude in nieuwe Schuld daargesteld, die voor  
 „de houders der primitief in Holland gesloten negotiatiën  
 „(te weten de 5½ pCt. bij Hope & Co.) bij eene juiste  
 „berekening met rente op rente, na aftrek van het af en  
 „toe betaalde en in verband met den beursprijs die de  
 „nieuwe schuld in 1851 mogt bedingen, op nog geen 5 pCt.  
 „nederkwam, hetwelk voor de houders van uitgestelde  
 „schuld anno 1831 nog beduidend minder was, welke  
 „laatsten dan ook voor een groot gedeelte niet tot deze  
 „conversie zijn togetreden, terwijl de eersten zich den  
 „maatregel hebben laten welgevalen, echter onder protest  
 „tegen de korting van de niet erkende helft, der versche-  
 „nen en onbetaald gebleven coupons.”

Nog één punt blijft ons te bespreken over. Het Spaansche Gouvernement is tot dusverre slechts door de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en door Zwitserland erkend. De overige Gouvernemenen hebben eene afwachtende houding aangenomen. Maar kan dat een reden zijn om eene schuldregeling uit te stellen? Wij moeten daarop volmondig „neen” antwoorden, want wilde men wachten tot de overige Europeesche regeeringen in hare politieke opvattingen een regeeringsvorm erkennen, die sommige vorsten wellicht ongaarne zien, dan zou het geduld der fondsenhouders misschien jaren lang op eene harde proef worden gesteld. Doch of die regeering erkend zij of niet *wij*, *Spanje's crediteuren*, hebben met dien regeeringsvorm niet te maken. Spanje blijft onze debiteur, van wiens voor het oogenblik insolvente massa wij zoo spoedig mogelijk redden moeten wat voor ons te redden valt. De Cortes hebben de schulden wettig aangegaan; de laatste koning gaf, zooals wij boven reeds opmerkten, zijn mandaat, hem door de Cortes verleend, aan diezelfde door het volk gekozen Cortes terug, en met die Wetgevers hebben de buitenlandsche, zoowel als de binnenlandsche crediteuren, rekening te houden; de Ministers zijn slechts de tusschenpersonen; de wetten door de Cortes gevoterd, blijven kracht van wet houden.

Eene financiëele regeling, waardoor Spanje wordt gebaat — en dit is toch bij de hier voorgestelde het geval, zal door elke volgende regeering, zelfs wanneer don Carlos op den troon mocht komen, worden gehandhaafd; het geldt hier niet eene nieuwe leening, maar een hervormen van oude schuld.

Wanneer echter eene volgende regeering deze

voor het land voordeelige schikking ooit zou weigeren na te komen, zou zij zonder twijfel veeleer er toe overgaan het oorspronkelijke, hoogere nominale bedrag der schuld te repudiëeren.

En hiermede leggen wij voor het oogenblik de pen neder; wij drukken echter den fondsenhouders op het hart hetzelfde wat de President van den Council of foreign Bondholders (Raad van houders van vreemde fondsen) ons tijdens ons verblijf te Londen voorhield, nl. dat eendrachtig optreden en doortastend handelen het eenige middel is om tot eene zoo spoedige en voordeelige schikking te geraken, als waarvoor zich thans de gelegenheid aanbiedt.

Wij mochten dan ook reeds de voldoening smaken, dat een twintigtal geachte firma's, fondsenhandelaars te dezer stede, die wij het project mededeelden, van hunne instemming daarmede hebben doen blijken.

AMSTERDAM, 27 Augustus 1873.